

Obsah

1. ČÁST: SADOVNICKÉ ÚPRAVY V INTRAVILÁNECH SÍDEL	5
1 SADOVNICKÉ ÚPRAVY V INTRAVILÁNECH SÍDEL	7
1.1 Charakteristika intravilánu sídel	7
1.2 Sadovnické úpravy v intravilánech	8
1.2.1 Klasifikace sadovnických úprav	9
1.3 Množství zeleně a její lokalizace	13
1.3.1 Stanovení množství zeleně na jednoho obyvatele	13
1.3.2 Výpočet množství zeleně na jednoho obyvatele	14
1.3.3 Lokalizace zeleně v organismu sídel	14
1.4 Sadovnická úprava obytných souborů městského typu	17
1.4.1 Sadovnické úpravy individuální výstavby — zeleň soukromá	17
1.4.1.1 Sadovnická úprava předzahrádek	18
1.4.1.2 Sadovnická úprava rodinných zahrad	21
1.4.1.3 Sadovnická úprava zemědělských usedlostí	30
1.4.1.4 Sadovnická úprava okolí chalup	33
1.4.1.5 Sadovnická úprava zahradních osad — nájemné zahrádky	36
1.4.2 Sadovnická problematika kolektivních obytných souborů	41
1.4.2.1 Možnosti zlepšení stávajících sadovnických úprav	41
1.4.2.2 Zeleň bytného obvodu	46
1.4.2.3 Zeleň obytné skupiny	47
1.4.2.4 Zeleň obytné ulice	50
1.4.2.5 Zeleň ulic pro hru dětí	52
1.4.3 Sadovnické úpravy občanského vybavení sídla	53
1.4.3.1 Zeleň okolo školských zařízení	54
1.4.3.1.1 Školní zahrady	54
1.4.3.1.2 Zahrady u jeslí a mateřských škol	55
1.4.3.1.3 Zahrady u základních škol	57
1.4.3.2 Zeleň okolo zdravotnických objektů	59
1.4.3.2.1 Sadovnická úprava okolí nemocnic	60
1.4.3.2.2 Zeleň okolo poliklinik	61
1.4.3.2.3 Sadovnická úprava sanatorií	62
1.4.3.3 Zeleň okolo vědeckých institucí a významných udov	62
1.4.3.3.1 Výzkumné ústavy a jejich zařízení	63
1.4.3.4 Zeleň sportovních objektů a aktivit	64
1.4.3.4.1 Problematika dětských hřišť	65
1.4.3.4.2 Hřiště pro mládež	66
1.4.3.4.3 Sportovní stadióny	67
1.4.3.4.4 Sadovnická úprava koupališť	67
1.4.3.5 Zeleň botanických a zoologických zahrad	68
1.4.3.5.1 Botanické zahrady	68

1.4.3.5.2 Zoologické zahrady	69
1.5 Zeleň výrobních závodů	70
1.5.1 Sadovnické úpravy průmyslových závodů	71
1.5.2 Sadovnické úpravy zemědělských závodů	76
1.6 Sadovnická úprava pohřebišť	81
1.6.1 Zlepšení vzhledu stávajících hřbitovů	82
1.6.2 Budování urnových hájů a rozptylových louček	83
1.6.3 Členění a charakter nově zakládaných pohřebišť	84
1.6.4 Možnosti zřizování lesních hřbitovů	85
1.7 Sadovnické úpravy veřejných prostranství	86
1.7.1 Veřejná zeleň v sídlech městského typu	87
1.7.1.1 Zeleň na náměstích	87
1.7.1.2 Zeleň v ulicích	91
1.7.1.3 Zeleň před význačnými budovami v ulicích a na náměstích	96
1.7.1.4 Sadovnická úprava odstavných ploch a parkovišť	98
1.7.1.5 Uplatnění mobilní zeleně v ulicích a na náměstích	100
1.7.1.6 Popínavé rostliny v ulicích	102
1.7.1.7 Zeleň okolo pomníků a památníků	103
1.7.1.8 Problematika pěších zón v městských sídlech	107
1.7.2 Zeleň podél vodních toků v intravilánech sídel	112
1.8 Problematika městských parků v intravilánech sídel	119
1.8.1 Objekty a aktivity velkého městského parku	122
1.8.2 Možnosti rozšířeného programu	134
1.9 Zeleň zvláštního poslání v intravilánech sídel	135
1.10 Zeleň sídel venkovského typu	137
1.10.1 Zeleň v ulicích a na návsi	139
1.11 Hospodářská zeleň v intravilánech sídel	144

2. ČÁST: SADOVNICKÉ ÚPRAVY V ZÁJMOVÉM ÚZEMÍ SÍDEL A KRAJINĚ 147

2 SADOVNICKÉ ÚPRAVY V ZÁJMOVÉM ÚZEMÍ SÍDEL A KRAJINĚ 149

2.1 Charakteristika zájmového území sídel	149
2.2 Funkční členění zájmového území sídel	150
2.3 Rozsah sadovnické činnosti v zájmovém území a krajině	151
2.4 Zeleň komunikací v zájmovém území a krajině	151
2.4.1 Historie zeleně komunikací	152
2.4.2 Vegetační úpravy komunikací vyššího řádu	153
2.4.3 Vegetační úpravy komunikací nižšího řádu	153
2.4.4 Programování a plánování zeleně komunikací	153
2.4.5 Význam zeleně komunikací pro životní prostředí	154
2.4.6 Současná problematika zeleně komunikací	155
2.4.7 Funkce zeleně komunikací	155
2.4.7.1 Dopravně technický význam zeleně komunikací	155
2.4.7.1.1 Pohledy na krajinné dominanty a zajímavé scenérie	157
2.4.7.1.2 Ochrana komunikace proti větru	160
2.4.7.1.3 Ochrana komunikace proti hlukovým rázům	160
2.4.7.1.4 Ochrana komunikace proti závějím	161
2.4.7.2 Stavebně technický význam zeleně komunikací	161
2.4.7.2.1 Zabezpečení a zpevnění svahů komunikací zelení	161
2.4.7.2.2 Ochrana proti větrné a vodní erozi na komunikaci	161
2.4.7.2.3 Ochrana vegetací proti námrazám komunikace	162
2.4.7.2.4 Snižování zamokřenosti komunikací zelení	162
2.4.7.3 Hygienicko-rekreační funkce zeleně komunikací	162
2.4.7.4 Krajinářsko-estetický význam zeleně komunikací	162
2.4.7.5 Biologicko-ekologický význam zeleně komunikací	164

2.4.7.6	Vztahy komunikací a zeleně	164
2.4.7.7	Osázení komunikace ve vztahu k zájmovému území a krajině	167
2.4.8	Návrh optimální šířky pozemku pro zeleň komunikací	168
2.4.9	Silniční křižovatka s význačnou dominantou	169
2.4.10	Sadovnická problematika starých alejí a komunikací	170
2.4.11	Sadovnická úprava zastávek ČSAD na komunikacích	172
2.4.12	Sadovnická úprava středových dělicích pásů	172
2.4.13	Sadovnická problematika zeleně dálnic	172
2.4.13.1	Přizpůsobení kompozice rychlosti provozu	172
2.4.13.2	Sadovnická úprava přiváděčů	173
2.4.13.3	Snížení hlučnosti provozu vegetací	174
2.4.13.4	Osázení středního dělicího pásu	175
2.4.13.5	Sadovnická úprava odpočívadel	176
2.4.13.6	Biologické a kompoziční začlenění dálnice do krajiny	176
2.5	Sadovnické úpravy podél vodních toků a nádrží	178
2.5.1	Charakteristika vodních toků a nádrží	178
2.5.1.1	Břehová vegetace	179
2.5.1.2	Pobřežní vegetace	180
2.5.1.3	Doprovodná vegetace	181
2.5.2	Sadovnická úprava velkých vodních toků	182
2.5.3	Sadovnická úprava říček a kanálů	183
2.5.4	Sadovnická úprava odstavených říčních meandrů	183
2.5.5	Sadovnická úprava pramenů	184
2.6	Sadovnická úprava vodních nádrží	185
2.6.1	Vodní nádrže přírodní	185
2.6.2	Vodní nádrže umělé	186
2.6.3	Problematika přehrad v sadovnické praxi	186
2.6.3.1	Sadovnické využití údolních přehrad	187
2.6.3.2	Sadovnická úprava nížinných přehrad	188
2.6.4	Biotopický charakter vegetace	190
2.6.5	Sadovnická úprava okolí rybníků a bazénů	190
2.6.5.1	Kompoziční řešení sadovnické úpravy	190
2.7	Problematika sadovnických úprav rekreačních oblastí	191
2.7.1	Volný čas a rekreace	191
2.7.1.1	Vztahy sadovnické činnosti a rekreace	193
2.7.2	Chatové osady	194
2.7.3	Skupiny chat	196
2.7.4	Jednotlivé chaty	199
2.8	Sadovnická úprava lázeňských míst	200
2.8.1	Specifické rysy lázeňské kompozice	203
2.9	Sadovnické doplňky lesních parků	206
2.10	Sadovnické prvky účelových lesů	210
2.11	Sadovnické úpravy těžebních oblastí	213
2.11.1	Charakter sadovnických úprav ploch po vytěžení	215
2.12	Sadovnické prvky zemědělské krajiny	217
2.13	Sadovnická problematika roztroušené zeleně	219
2.13.1	Sadovnické úpravy v zemědělské krajině	221
2.13.2	Podíl sadovnické činnosti na krajinné zeleni	221
2.14	Sadovnické řešení biologických bank	224
3.	ČÁST: OBNOVA HISTORICKÉ ZELENĚ SADOVNICKÝCH ÚPRAV	227
3	OBNOVA HISTORICKÉ ZELENĚ SADOVNICKÝCH ÚPRAV	227
3.1	Příčiny nutnosti intenzivních zásahů	231
3.1.1	Příčiny společenské	231

3.1.2 Příčiny technicko-stavební	235
3.1.3 Příčiny biologicko-ekologické	235
3.2 Stupeň zásahů do organismu sadovnické úpravy	238
3.3 Problematika obnovy pravidelných sadovnických úprav	238
3.3.1 Princip — metoda zvýšené údržby sadovnických úprav	239
3.3.2 Princip — metoda restituce porostů sadovnických úprav	241
3.3.2.1 Částečná výměna ornamentů, plůtků a živých stěn	241
3.3.2.2 Radikální zmlazení stříhaných stěn	242
3.3.2.3 Dočasná náhrada vzrostlé zeleně v sadovnických úpravách	243
3.3.2.4 Použití popínavých rostlin na konstrukcích	245
3.3.2.5 Totální výměna zeleně s půdorysnými změnami	245
3.3.2.6 Výměna ornamentů na parterech	246
3.3.2.7 Výměna nízkých plůtků na parterech	246
3.3.2.8 Výměna vysokých živých stěn	247
3.3.2.9 Změna půdorysné dispozice	250
3.3.2.10 Zachování výškové gradace	250
3.3.3 Rekonstrukce sadovnické úpravy do původní podoby	251
3.3.4 Péče o architektonické a umělecké doplňky	256
3.3.5 Možnosti adaptace historických pravidelných zahrad	257
3.3.5.1 Možnosti odepsání pravidelné historické zahrady	258
3.3.5.2 Princip — metoda adaptace historických pravidelných zahrad	259
3.3.5.3 Adaptační zásahy do porostů	261
3.3.5.4 Obnova starých alejí v pravidelných zahradách	262
3.3.5.5 Předpoklady úspěšné adaptace pravidelné historické zahrady	265
3.3.6 Problematika adaptace vilových zahrad	266
3.4. Problematika obnovy přírodně krajinářských parků	268
3.4.1 Obnova přírodně krajinářských parků	269
3.4.2 Doplňkové objekty a aktivity přírodních parků	271
3.4.3 Funkční změny vyvolané novým posláním	274
3.4.3.1 Důsledky změny provozních vztahů	275
3.4.3.2 Závislost množství návštěvníků na rychlosti provozu v parku	275
3.4.3.3. Možnosti zlepšení provozu v přírodních parcích	278
3.4.4 Obnova zeleně v přírodních parcích	280
3.4.4.1 Diagnostika porostů při obnově	280
3.4.5 Problematika starých stromů v přírodních parcích	283
3.4.6 Obnova technicko-stavebních objektů	286
3.5 Úprava okolí porostů v historických objektech	290
3.6 Vodohospodářské zásahy při obnově zeleně	291
3.7 Modernizace objektů a aktivit při obnově	292
3.7.1 Obnova osvětlení v historických objektech	293
3.7.2 Obnova oplocení historické zeleně	295
3.7.3 Problematika zásobních zahrad při obnově	297
3.7.4 Drobné doplňky při obnově historické zeleně	298
3.7.5 Novodobé aktivity v historických zahradách	298
3.7.5.1 Promenádní louky jako součást historické zeleně	299
3.7.5.2 Louky na opalování jako součást historické zeleně	299
3.7.6 Rozšíření služeb návštěvníkům při obnově	300
3.7.7 Historická zeleň jako biologické banky	301
3.8 Kategorizace ploch při obnově historické zeleně	301
3.9 Etapizace pracovních postupů při obnově	304
3.10 Popularizace adaptačních prací historické zeleně	305
Literatura	308
Česko-slovenský slovníček	311
Rejstřík	315